

ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN THANH TRÌ
TRƯỜNG MẦM NON XÃ YÊN MỸ

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

**MỘT SỐ BIỆN PHÁP TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG
TRẢI NGHIỆM, SÁNG TẠO NGOÀI KHÔNG GIAN LỚP HỌC
CHO TRẺ MẪU GIÁO 3-4 TUỔI Ở TRƯỜNG MẦM NON**

Lĩnh vực/Môn : Giáo dục mẫu giáo

Cấp học : Mầm non

Tên tác giả : Khúc Thị Thu Thủy

Đơn vị công tác : Trường mầm non xã Yên Mỹ

Chức vụ : Giáo viên

Năm học 2022 - 2023

MỤC LỤC

PHẦN I. ĐẶT VẤN ĐỀ	1
PHẦN II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ	3
1.Những nội dung lí luận:	3
2.Thực trạng vấn đề:	4
2.1.Đặc điểm tình hình:.....	4
2.2.Thuận lợi:	4
2.3.Khó khăn:	5
2.4.Khảo sát:.....	5
3.Các biện pháp đã tiến hành:	7
3.1.Biện pháp 1: Tham mưu với Ban giám hiệu tạo môi trường cho trẻ hoạt động trải nghiệm ngoài không gian lớp học	7
3.2.Biện pháp 2: Tổ chức hoạt động chơi theo hướng trải nghiệm ngoài không gian lớp học.....	11
3.3.Biện pháp 3: Tổ chức hoạt động học theo hướng trải nghiệm ngoài không gian lớp học	16
3.4.Biện pháp 4: Tổ chức hoạt động lễ hội theo hướng trải nghiệm	20
3.5.Biện pháp 5: Tăng cường công tác tuyên truyền, phối kết hợp với các bậc phụ huynh trong công tác giáo dục trẻ theo hướng trải nghiệm.....	21
4. Hiệu quả sáng kiến kinh nghiệm:.....	24
PHẦN III. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	27
1.Kết luận:	27
2.Khuyến nghị và đề xuất:	27

PHẦN I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng nói:

“Trẻ em như búp trên cành, biết ăn ngủ biết học hành là ngoan”

Trẻ em chính là mầm non tương lai của đất nước. “ Vì lợi ích trăm năm” nên Người đã rất đề cao vai trò giáo dục, đặc biệt là giáo dục mầm non. Mầm non tốt mở đầu cho nền giáo dục tốt. Chính vì vậy mà Đảng và nhà nước ta nói chung, ngành giáo dục mầm non nói riêng rất quan tâm đến việc đổi mới phương pháp chăm sóc giáo dục trẻ.

Trong những năm gần đây ngành giáo dục nước ta không ngừng đổi mới về phương pháp và nâng cao chất lượng giáo dục nhất là đối với bậc giáo dục mầm non, là nền tảng đầu tiên hình thành phát triển nhân cách trẻ. Đặc biệt từ khi thực hiện chương trình giáo dục mầm non mới, đã thu được những kết quả rất cao từ đó giúp trẻ phát triển toàn diện cả 5 lĩnh vực. Trẻ thực sự là trung tâm và giáo viên chỉ là người hướng dẫn, gợi ý cho trẻ hoạt động. Vì vậy, giáo viên luôn phải tạo được nhiều cơ hội cho trẻ hoạt động, được trải nghiệm nhằm phát huy tính tích cực và sáng tạo của trẻ.

Đối với giáo viên mầm non ngoài việc hướng dẫn cho trẻ vui chơi, chăm sóc cho trẻ từng bữa ăn, giấc ngủ là chưa đủ mà phải trang bị cho trẻ những kiến thức ban đầu thông qua các hoạt động tạo hình, toán, làm quen chữ cái, khám phá và động ngoài trời đều đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển của trẻ về mọi mặt.

Hoạt động trải nghiệm là một trong những hoạt động giáo dục tạo cho trẻ có niềm say mê tìm hiểu, thích khám phá và biết cách lĩnh hội những kiến thức mới, tình cảm mới và hình thành kỹ năng mới. Đây là con đường, là cách thức để đưa trẻ đến mục tiêu phát triển toàn diện: đức, trí, thể, mỹ, ngôn ngữ và lao động tất cả đó là nền móng để xây thành nhân cách đầu tiên của con người mới.

Ở trường mầm non không những được quan tâm chăm sóc mà còn được tham gia vào các hoạt động khác nhau như hoạt động góc, hoạt động học, hoạt động ngoài trời, thông qua các hoạt động trẻ được thực hành trải nghiệm với môi trường tự nhiên, tạo điều kiện cho trẻ tích cực tìm tòi khám phá, thử nghiệm sáng tạo ở các khu vực một cách vui vẻ, nhằm phát triển cho trẻ một cách toàn diện, giúp cho trí tưởng tượng của trẻ ngày càng phong phú hơn.

Đặc biệt với trẻ 3-4 tuổi đây là giai đoạn đánh dấu sự phát triển năng lực tư duy của trẻ đạt đến đỉnh điểm, trở thành một nền tảng quan trọng, làm tiền đề cho sự phát triển tư duy sau này. Trẻ ham thích học hỏi, muốn tự mình được làm mọi việc nên việc để trẻ được trực tiếp thực hành trải nghiệm, học hỏi trực tiếp bằng

thị giác và tri giác sẽ giúp trẻ ghi nhớ và khắc sâu hơn, khơi gợi sự tò mò, phát triển được tính sáng tạo cho trẻ.

Là giáo viên mầm non, tôi luôn trăn trở suy nghĩ làm thế nào để mỗi ngày đến trường đều trở thành một ngày thật vui vẻ, hạnh phúc với trẻ.

Xuất phát từ thực tế trên và nhận thấy ý nghĩa quan trọng của việc tổ chức các hoạt động theo hướng trải nghiệm tôi mạnh dạn lựa chọn đề tài: ***“Một số biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm, sáng tạo ngoài không gian lớp học cho trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi ở trường mầm non”***

*** Mục đích nghiên cứu:**

- Thực trạng việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi ở trường mầm non.
- Đề xuất một số biện pháp tổ chức các hoạt động theo hướng trải nghiệm ngoài không gian lớp học cho trẻ 3-4 tuổi ở trường mầm non.

*** Đối tượng nghiên cứu:**

- Biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm cho trẻ mầm non 3-4 tuổi.

*** Đối tượng khảo sát, thực nghiệm:**

- Trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi lớp tôi phụ trách.

*** Phương pháp nghiên cứu:**

- Phương pháp khảo sát: Khảo sát và xây dựng kế hoạch nghiên cứu.
- Phương pháp quan sát: Quan sát khi áp dụng sáng kiến vào thực hành.
- Phương pháp thực hành: Thực hành trên các hoạt động của trẻ.
- Đọc, phân tích, tổng hợp tài liệu tham khảo để nghiên cứu.
- Xây dựng đề cương sáng kiến, áp dụng sáng kiến và hoàn thành sáng kiến.

*** Phạm vi và kế hoạch nghiên cứu:**

- Trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi ở lớp tôi phụ trách. Năm học 2022-2023
- Thời gian 8 tháng (Bắt đầu từ tháng 9/2022 đến tháng 4/2023)

PHẦN II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

1. Những nội dung lí luận:

Giáo dục mầm non theo hướng trải nghiệm là quá trình phối hợp hoạt động thống nhất giữa giáo viên và trẻ, thực hành trải nghiệm là những gì trẻ được trực tiếp tham gia làm và được trải nghiệm, hoạt động trải nghiệm là một cách học thông qua thực hành với quan niệm việc học là quá trình tạo ra trí thức mới trên cơ sở trải nghiệm thực tế dựa trên những đánh giá phân tích trên những kinh nghiệm kiến thức sẵn có. Như vậy thông qua các hoạt động trải nghiệm trẻ được cung cấp kiến thức, kỹ năng từ đó hình thành những năng lực, phẩm chất và kinh nghiệm.

Trong rất nhiều quan điểm, triết lý khác nhau về giáo dục trải nghiệm, không thể không nhắc đến quan điểm giáo dục Montessori. Bà vừa là Bác sỹ nhi kiêm nhà tâm lý học người Ý, bà có những nghiên cứu về phương pháp dạy trẻ nổi tiếng mà nhiều nước trên thế giới đang áp dụng. MaRia Montessori khẳng định: “Trẻ tự đào luyện mình trong mối quan hệ với môi trường”. Có nghĩa là những gì mà trẻ có được phải thông qua hoàn cảnh sống bên ngoài, thông qua hoạt động tương tác trực tiếp của trẻ với môi trường. Một trong những tư tưởng triết lý của Montessori là: “Hoạt động của trí óc với đôi tay tạo thành một hoạt động sáng tạo song hành”. Montessori gọi đôi tay là công cụ của trí tuệ và nhận định. Đôi tay phối hợp với bộ não để tạo nên trí thông minh của trẻ. Như vậy "Trải nghiệm" theo quan điểm Montessori nhấn mạnh việc học được thực hiện thông qua các tương tác với môi trường bằng sự kết hợp của nhận thức cảm tính và lý tính (sự phối hợp của đôi tay và trí óc) và cho rằng đó là một phần không thể thiếu để trẻ phát triển và hoàn thiện. Các nhà nghiên cứu giáo dục học Việt Nam PGS- TS Hoàng Thị Phương nghiên cứu, tổ chức hoạt động cho trẻ Mầm Non cũng nêu rõ vai trò của giáo dục gắn với hoạt động trải nghiệm là trẻ được kết nối kiến thức, kỹ năng với thực tiễn cuộc sống phong phú, sinh động mà trẻ em đã và sẽ trải qua trong cuộc sống...Như vậy, tổ chức hoạt động trải nghiệm cho trẻ mầm non thực sự quan trọng trong việc hình thành nhân cách và phát triển toàn diện cho trẻ, giúp cho trẻ sau này sẽ trở thành những con người có ích cho xã hội, góp phần trong công cuộc xây dựng và bảo vệ tổ quốc Việt Nam Xã Hội Chủ Nghĩa.

Năm học 2022 -2023 thực hiện trọng tâm chuyên đề tổ chức cho trẻ mẫu giáo thực hành trải nghiệm với môi trường tự nhiên nắm bắt tầm quan trọng của chuyên đề, trong quá trình giảng dạy bản thân tôi rút ra một số kinh nghiệm khi thực hành trải nghiệm tôi đã lựa chọn đề tài “Một số biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo ngoài không gian lớp học cho trẻ 3-4 tuổi tại trường mầm non” nhằm giúp bản thân và đồng nghiệp có thêm nhiều biện pháp để thực hiện trong quá trình hướng dẫn trẻ thực hành trải nghiệm tìm hiểu khám phá về môi trường tự nhiên.

Trường Mầm non Yên Mỹ đang khai thác và xây dựng kế hoạch phù hợp với nhu cầu vui chơi, học tập cho trẻ tại cơ sở. Bản thân tôi đã lên kế hoạch nghiên cứu giáo dục trẻ theo hướng trải nghiệm để nuôi dưỡng tốt những mầm sống mới, con người mới ở Việt Nam. Đó chính là cơ sở cho tôi tiếp tục nghiên cứu đề tài này.

2. Thực trạng vấn đề:

2.1. Đặc điểm tình hình:

Trường mầm non Yên Mỹ nằm trên địa bàn xã Yên Mỹ - một xã ngoại thành Hà Nội. Nhiều năm liền đạt danh hiệu “*Trường tiên tiến xuất sắc cấp Thành Phố*”. Năm học 2020-2021 nhà trường vinh dự được nhận “*Cờ thi đua xuất sắc Thành phố*”. Năm học 2021-2022 nhà trường được Chủ tịch nước tặng “Huân chương lao động hạng 3”. Năm học 2022-2023 này nhà trường tiếp tục giữ vững danh hiệu “*Cờ thi đua xuất sắc Thành phố*”.

Trong năm học 2021-2022 nhà trường được UBND huyện đầu tư cải tạo sửa chữa các lớp học và xây mới bếp, khu hiệu bộ, xây thêm các phòng chức năng và xây thêm một số phòng học với tổng số tiền 29 tỷ đồng đã đưa vào sử dụng. Cơ sở vật chất nhà trường khang trang. Sân chơi ngoài trời rộng rãi, có các khu vực riêng như: Khu cát nước, khu vận động, sân đá bóng, khu không gian sáng tạo, chuồng chăn nuôi, khu vực vườn cây ăn quả trồng nhiều loại cây ăn quả và rau xanh. Sân vườn trồng nhiều loại cây xanh, cây cảnh, cây hoa... tạo khung cảnh sư phạm xanh - sạch – đẹp, an toàn, thân thiện với trẻ.

Năm học 2022 - 2023 nhà trường phân công tôi và cô giáo Bích Phượng phụ trách lớp mẫu giáo 3-4 tuổi với sĩ số là 20 cháu. Trong đó có 09 cháu nam, 11 cháu nữ. Giáo viên trong lớp có trình độ trên chuẩn.

Bản thân đã tốt nghiệp đại học sư phạm Hà Nội. Tôi có 08 năm kinh nghiệm công tác. Với đặc điểm tình hình như vậy, khi được nhà trường phân công tôi rất băn khoăn lo lắng bởi một số thuận lợi và khó khăn sau:

2.2. Thuận lợi:

Nhà trường xây dựng được rất nhiều không gian chơi và học đa dạng thuận lợi cho việc tổ chức trải nghiệm cho trẻ.

Cơ sở vật chất của nhà trường rộng, thoáng mát, nhiều cây xanh và đồ chơi ngoài trời. Khung cảnh sư phạm xanh, sạch đẹp, thoáng phù hợp trẻ. Đặc biệt có nhiều sân chơi rộng, trải cỏ nhân tạo rất thuận tiện khi thực hiện các hoạt động trải nghiệm.

Được sự giúp đỡ nhiệt tình của đồng nghiệp trong tổ chức hoạt động trải nghiệm của trẻ nên việc tìm ra nhiều biện pháp kinh nghiệm mới vận dụng vào thực tiễn cũng thuận lợi hơn.

Bản thân đã tốt nghiệp Đại học sư phạm Hà Nội chuyên ngành mầm non. Giáo viên được bồi dưỡng thường xuyên nâng cao năng lực chuyên môn tiếp cận với phương pháp mới.

2.3. *Khó khăn:*

Khả năng tập trung chú ý khi khám phá thế giới xung quanh của trẻ còn hạn chế do trẻ hay bị phân tán độ tập trung khi ra môi trường rộng và có nhiều thứ thu hút. Khả năng chú ý có chủ định của trẻ còn kém. Trẻ dễ dàng cuốn hút vào các hoạt động nhưng cũng nhanh chóng tự rút ra khỏi trò chơi nếu nó không còn hứng thú, dễ dàng tham gia vào các hoạt động nhưng cũng nhanh chán, nhanh bỏ cuộc. Một số trẻ trong lớp trẻ rụt rè, nhút nhát, thiếu tự tin và không thích tham gia vào các hoạt động tập thể.

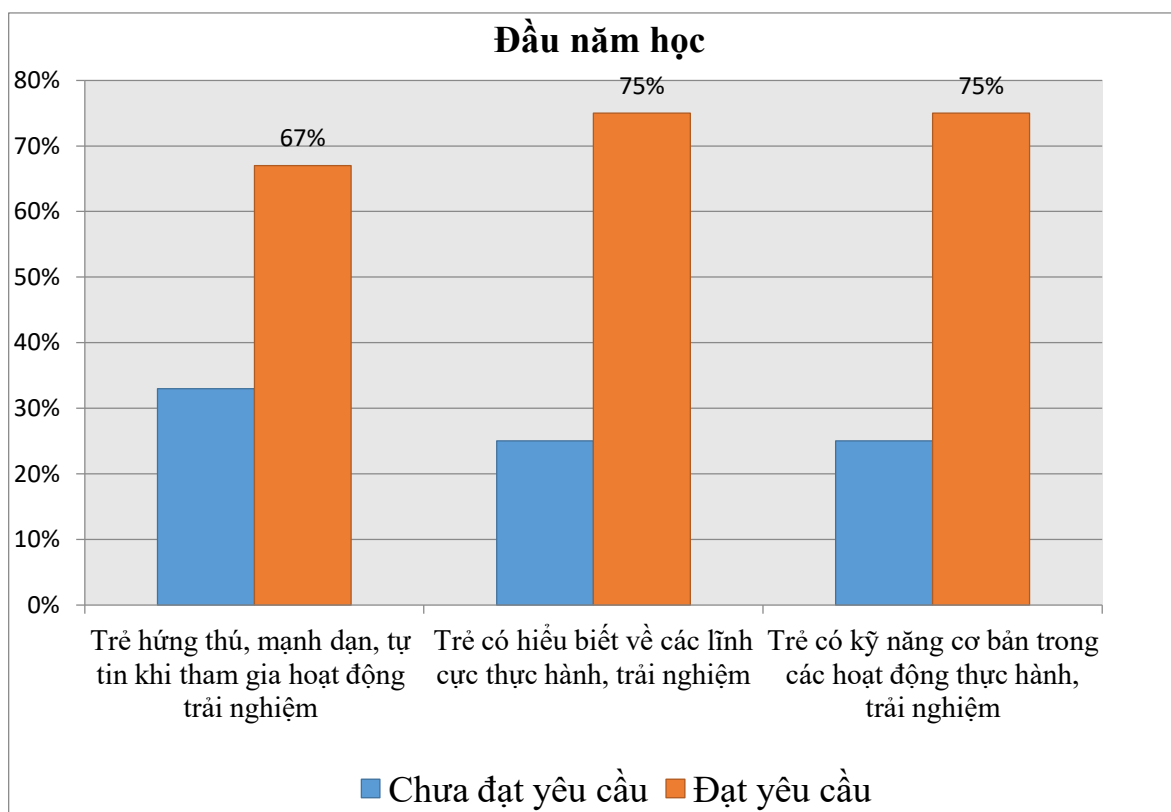
Một số phụ huynh còn nuông chiều con, cho con xem nhiều tivi, điện thoại, đáp ứng mọi nhu cầu của trẻ dẫn đến các con thụ động.

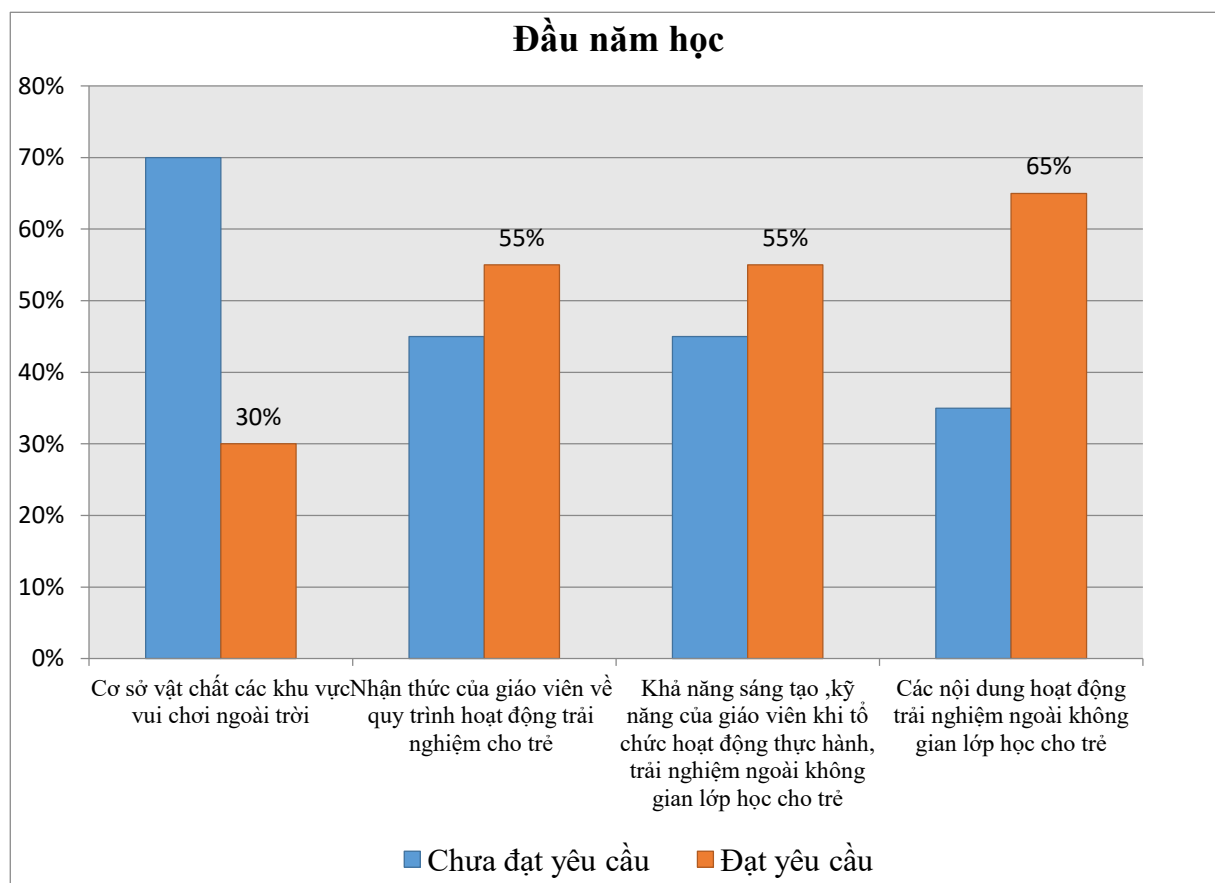
Một số phụ huynh chưa quan tâm trú trọng đến việc hướng dẫn, cùng trẻ vui chơi, tham gia hoạt động.

2.4. *Khảo sát:*

Trước khi đi vào sử dụng các biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm, sáng tạo ngoài không gian lớp học cho trẻ mẫu giáo 3-4 tuổi tôi đã tiến hành khảo sát sơ bộ về thực trạng việc tổ chức hoạt động trải nghiệm ngoài không gian lớp học trước khi đưa ra các biện pháp cụ thể:

Bảng khảo sát kết quả trẻ đầu năm học

Bảng khảo sát kết quả cơ sở vật chất và giáo viên đầu năm học

*** Kết quả khảo sát như sau:** Với 2 bảng khảo sát trên tôi nhận thấy khả năng hứng thú, tự tin, sự hiểu biết và kỹ năng cơ bản của trẻ trong quá trình hoạt động trải nghiệm ngoài không gian lớp học của trẻ còn rất thấp. Kết quả khảo sát cơ sở vật chất và giáo viên cho thấy nhà trường đã nhiều sân chơi rộng, trải cỏ nhân tạo rất thuận tiện khi thực hiện. Giáo viên đã nhận thức đúng về vai trò, đặc điểm của hoạt động trải nghiệm cho trẻ. Tuy nhiên việc nắm được quy trình tổ chức, khả năng sáng tạo, kỹ năng tổ chức các hoạt động trải nghiệm ngoài không gian lớp học mang tính hình thức, hiệu quả chưa cao. Các nội dung cho trẻ hoạt động trải nghiệm ngoài không gian lớp học cho trẻ còn chưa phong phú. Để nâng cao hiệu quả của hoạt động trải nghiệm cho trẻ ngoài không gian lớp học cho trẻ thì giáo viên cần đưa ra những biện pháp, có kế hoạch bồi dưỡng nâng cao nhận thức và kỹ năng tổ chức hoạt động trải nghiệm của giáo viên đảm bảo hiệu quả của quá trình giáo dục trẻ mầm non, đáp ứng yêu cầu của thực tiễn giáo dục trẻ mầm non hiện nay.

Từ những khó khăn, thuận lợi và nhìn vào kết quả khảo sát như trên, tôi đã băn khoăn, trăn trở, tìm ra một số biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm ngoài không gian lớp học cho trẻ. Dựa vào vốn kiến thức được bồi dưỡng chuyên môn, tôi đã tìm ra một số biện pháp sau.

3. Các biện pháp đã tiến hành:

3.1. Biện pháp 1: Tham mưu Ban giám hiệu nhà trường tạo môi trường cho trẻ hoạt động trải nghiệm ngoài không gian lớp học:

Sáu năm đầu đời đối với trẻ được coi là giai đoạn “vàng” để trẻ phát triển toàn diện về nhân cách và trí tuệ. Để hỗ trợ trẻ nhỏ, chúng ta phải tạo ra một môi trường mở cho phép trẻ phát triển tự do. Môi trường phong phú về động lực có thể khơi dậy sự hứng thú hoạt động và mời gọi trẻ nhỏ tự có những trải nghiệm của riêng mình.

- **Cách làm cũ:** Chủ yếu là hoạt động trong môi trường lớp học nhằm chán và hạn chế trẻ tự do vận động, môi trường hoạt động trải nghiệm hạn chế, không đa dạng phong phú hấp trẻ trẻ.

- **Cách làm mới:** Tôi đã tham mưu với các đồng chí trong Ban giám hiệu nhà trường tạo môi trường hoạt động trải nghiệm ngoài trời. Chúng tôi đã phác thảo sơ đồ, bố trí môi trường trải nghiệm giúp trẻ định hướng các hoạt động. Để nhằm đáp ứng nhu cầu chơi của trẻ, tạo điều kiện cho trẻ “chơi mà học, học bằng chơi”. Sau đó, tôi đã phối hợp với các đồng chí giáo viên xây dựng kế hoạch, tiến hành sắp xếp, bố trí môi trường xanh sạch, đẹp, an toàn và đúng theo sự chỉ đạo của Sở Giáo dục và đào tạo triển khai kế hoạch “Xây dựng môi trường lấy trẻ làm trung tâm giai đoạn 2 ” gắn với chủ đề của năm học “Xây dựng trường học xanh, an toàn, hạnh phúc”. Đầu năm học dưới sự chỉ đạo của Ban giám hiệu nhà trường, bản thân tôi đã cùng đồng nghiệp trong trường tham khảo từng vị trí sau đó tạo ra những môi trường phong phú hấp dẫn cho trẻ trải nghiệm. Từ việc bố trí diện tích sân tập thể dục cho trẻ. Khu chơi thể thao như: sân bóng đá, thang leo thể dục, khu vực chơi với đồ chơi ngoài trời, cầu trượt trẻ em, đồ chơi bập bênh; Khu vực chơi “giao thông”; Khu vực chơi với đất, cát, nước, đá, sỏi; Khu vực trẻ trồng rau... hệ thống đường đi lối lại trên sân đều được bố trí và sắp xếp một cách khoa học và thuận tiện cho trẻ tham gia vào các hoạt động. Từ đó, tôi tận dụng không gian sẵn có trong trường hoặc sân chơi chung để tổ chức các hoạt động thực hành, trải nghiệm ngoài không gian lớp học cho trẻ. Trẻ sẽ cảm thấy quen thuộc và dễ dàng tham gia hơn. Thêm vào đó, giáo viên cũng sẽ tiết kiệm được thời gian và công sức chuẩn bị. Tôi luôn chọn khoảng sân trống, sạch sẽ, thoáng đãng, có cây xanh tỏa bóng mát để các lớp học ngoài trời diễn ra thuận lợi để trẻ được trải nghiệm.

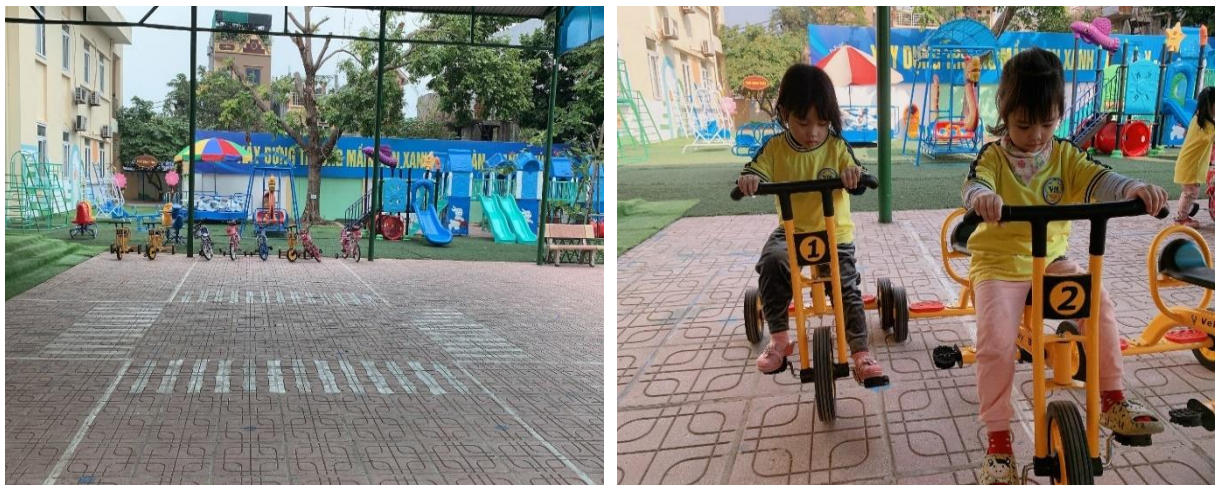
* **Xây dựng môi trường trải nghiệm “Chợ quê”:** Bày bán những sản phẩm của làng quê đó là những mớ rau, củ quả những nông sản sạch cùng hao quả vườn nhà...kết hợp ẩm thực quê với những chiếc bánh chưng, bánh dày, bánh gai cùng góp phần tạo nên sự phong phú ở chợ quê giản dị, mộc mạc nhưng

mang đậm truyền thống dân tộc quê hương. Trẻ lớp tôi rất thích thú khi được trải nghiệm tại đây.

Hình ảnh: Khu Chợ quê.

* **Khu trải nghiệm thực hành “Bé tham gia giao thông”:** Để bé được chơi thực với các phương tiện giao thông, được thực hành thực hiện những luật lệ giao thông đơn giản cần thiết qua đó các bé đúc rút nhiều kinh nghiệm trong việc giữ gìn bảo đảm an toàn giao thông cho bản thân và mọi người.

Hình ảnh: Khu Trải nghiệm thực hành “Bé tham gia giao thông”.

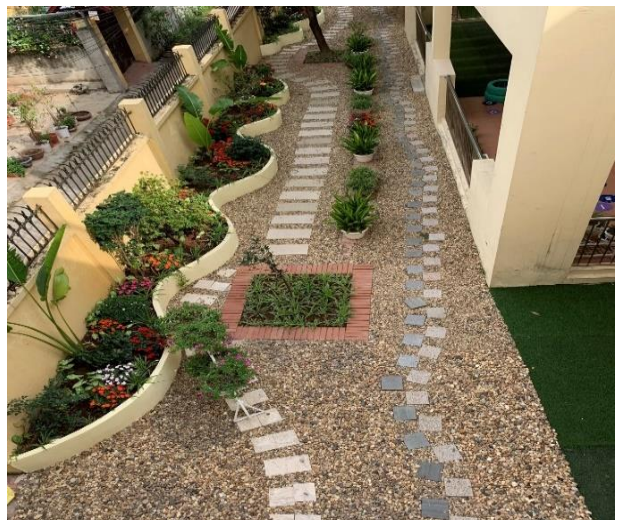
*** Khu vườn rau VietGap và góc thiên nhiên:** Trong đó xây dựng được vườn rau VietGap, vườn rau, vườn hoa, vườn cây ăn quả để trẻ được trải nghiệm hàng ngày như chăm sóc, vệ sinh cây; thực hành xới đất, gieo hạt (trồng cây), chăm sóc cây... qua đó trẻ hiểu hơn về sự phát triển của cây.....

Hình ảnh: Bé hoạt động ở vườn cây ăn quả

Hình ảnh: Khu vườn rau VietGap

Hình ảnh: Khu vườn hoa

*** Khu Đọc sách cùng bé:** Góc sách của bé, các trò chơi học tập của bé, giá sách chuyện, tủ tài liệu chuyên môn của giáo viên đã giúp cho CBGV nghiên cứu thêm về chuyên môn, góc sách dành cho phụ huynh giúp phụ huynh hiểu sâu hơn về việc chăm sóc giáo dục trẻ qua hướng trải nghiệm.

Hình ảnh: Khu đọc sách cùng bé.

*** Khu vận động:** Khuôn viên thoáng đãng, rộng rãi cho trẻ vui chơi phát triển thể chất thông qua các đồ chơi hình dạng con vật ngộ nghĩnh, các trò chơi vận động như: Cầu treo, bước chân khéo léo, chơi lái xe, chơi đá bóng.... trẻ được trải nghiệm tập luyện hàng ngày giúp trẻ nhanh nhẹn, dẻo dai, rèn luyện khả năng khéo léo, linh hoạt, mạnh dạn, tự tin.

Hình ảnh: Khu vận động

*** Khu bé cùng vui chơi và trải nghiệm:** Bé sẽ được trải nghiệm với thế giới thiên nhiên với vườn hoa hồng và các cây ăn quả, cùng với khu vui chơi cát và nước để cho trẻ cùng trải nghiệm và thực hành.

Hình ảnh: Khu vui chơi và trải nghiệm

Hiệu quả cách làm mới: Nhà trường đã xây dựng được các khu vực để tổ chức các hoạt động trải nghiệm, sáng tạo cho trẻ. Tạo cảnh quan xanh mát, thân thiện của ngôi trường. Có sơ đồ quy hoạch tổng thể của nhà trường trong đó có chi tiết việc trồng cây xanh, thảm cỏ, quy hoạch sân chơi, bãi tập trong khuôn viên nhà trường; cây xanh, cây bóng mát, thảm cỏ có diện tích tối thiểu 40% diện tích tổng thể của trường, chủng loại cây xanh phù hợp với môi trường sư phạm, vị trí trồng cây hợp lý, có nhiều khu vực chơi và đảm bảo an toàn cho trẻ. Từ đó trẻ được hoạt động thường xuyên và hứng thú hơn khi tham gia vào các hoạt động, được thay đổi các địa điểm hoạt động, không bị gò bó hạn chế trong môi trường lớp học, rất hứng thú tham gia các hoạt động trải nghiệm.

3.2. Biện pháp 2: Tổ chức hoạt động chơi theo hướng trải nghiệm ngoài không gian lớp học cho trẻ.

Các hoạt động chơi cho trẻ mầm non theo hướng trải nghiệm có vai trò đặc biệt đối với sự hình thành và phát triển nhân cách trẻ. Trong các hoạt động việc học tập vui chơi của trẻ theo hướng trải nghiệm tích hợp được, chúng ta tiến hành thường xuyên nhưng làm thế nào để tìm ra cái mới đem đến hiệu quả nhất thì bản thân tôi luôn băn khoăn tôi đã dùng các phương pháp tìm tòi: đọc, nghiên cứu tài liệu, tiến hành áp dụng từ lý thuyết vào thực hành rồi đúc kết kinh nghiệm. Tôi viết những cái mới thành công của biện pháp trải nghiệm chơi tại lớp tôi trong sáng kiến này.

- **Cách làm cũ:** Giáo viên tổ chức các hoạt động chơi theo hướng áp đặt lên trẻ với đồ dùng đồ chơi có sẵn gây sự nhàm chán cho trẻ, trẻ phụ thuộc không được trải nghiệm.

- **Cách làm mới:** Giáo viên xây dựng mục tiêu đưa ra các hoạt động ngoài trời gắn với các yếu tố gần gũi từ các nguyên vật liệu đặc trưng của từng chủ đề, những trò chơi hấp dẫn được thiết kế từ các học liệu theo chủ đề đó mang lại khả năng sáng tạo cho trẻ mỗi khi tham gia hoạt động ngoài trời.

Khi tổ chức hoạt động này, trẻ là trung tâm của hoạt động cô giáo chỉ là người thiết kế, tổ chức, hướng dẫn, tạo nên sự tương tác tích cực giữa cô và trẻ, là điều kiện tốt khuyến khích sự tham gia chủ động, sáng tạo và ngày càng độc lập của trẻ vào quá trình hoạt động tại không gian sáng tạo ngoài trời. Và tôi đã tiến hành tổ chức hoạt động chơi theo hướng trải nghiệm ngoài không gian lớp học cho trẻ theo các bước sau:

Bước 1: Xác định chủ đề của hoạt động chơi: Chủ đề chơi của trẻ phụ thuộc đặc điểm môi trường tự nhiên, xã hội xung quanh, các sự kiện diễn ra trong cuộc sống của trẻ theo từng thời điểm cụ thể. Đối với trẻ mẫu giáo bé 3 - 4 tuổi, do trẻ chưa biết tự đặt mục đích khi chơi nên giáo viên có thể lựa chọn chủ đề chơi bằng cách khơi gợi ý tưởng chơi. Từ đó, trẻ sẽ tự lựa chọn các trò chơi khác nhau hướng tới chủ đề đã chọn.

Bước 2: Xác định mục tiêu của hoạt động chơi: Hoạt động chơi có ưu thế trong việc củng cố kiến thức, rèn luyện các kỹ năng, hình thành thái độ tích cực cho trẻ với môi trường xung quanh. Dựa vào đặc điểm, khả năng, kinh nghiệm và chủ đề giáo dục mà giáo viên xác định mục tiêu cho phù hợp. Lưu ý ưu tiên các mục tiêu phát triển kỹ năng, thái độ cho trẻ.

Về kiến thức: Cung cấp, củng cố và mở rộng kiến thức về môi trường tự nhiên, môi trường xã hội cho trẻ.

Về kỹ năng: Hình thành, củng cố các kỹ năng nhận thức (quan sát, phân tích, phán đoán, kỹ năng đếm, đo lường, "đọc" sách...), kỹ năng xã hội (giải quyết vấn đề, tổ chức, hợp tác, chia sẻ, thương thuyết...), kỹ năng vận động tinh và vận động thô (chạy, nhảy, ném, trượt, lắp ráp, vẽ...), kỹ năng lao động; kỹ năng chăm sóc sức khỏe và dinh dưỡng (nấu ăn, khám bệnh, cấp cứu...).trong suốt quá trình chơi; tạo cho trẻ cảm giác thoải mái, được tự do, tích cực, sáng tạo trong quá trình chơi, khuyến khích trẻ quan tâm, giúp đỡ lẫn nhau, có ý thức giữ gìn đồ dùng, đồ chơi và thực hiện văn hóa ứng xử trong khi chơi.

Bước 3: Xác định nội dung của hoạt động chơi: Trước khi chơi (trẻ lựa chọn: chủ đề, ý tưởng, bạn chơi, thống nhất các quy định khi chơi), trong quá trình chơi (trẻ lựa chọn khu vực chơi và bắt đầu quá trình chơi, tương tác với người khác) và sau khi chơi (trẻ đánh giá kết quả chơi, thu dọn đồ dùng, đồ chơi).

Bước 4: Chuẩn bị hoạt động chơi: Để giúp trẻ chủ động, tích cực và độc lập trong quá trình chơi, giáo viên cần quan tâm đến việc chuẩn bị môi trường vật chất

và tạo ra môi trường tâm lý thoải mái, thân thiện trong quá trình chơi. Bố trí tạo không gian cho các khu vui chơi phù hợp với đặc điểm lứa tuổi, số nhóm chơi, chủ đề. Lựa chọn, sắp xếp đồ dùng, đồ chơi, vật liệu phong phú, đa dạng (tăng cường các vật liệu thiên nhiên, phế liệu ...). Đối với các khu vực chơi ngoài trời như: chơi với cát, nước...giáo viên cung cấp thêm các dụng cụ đa dạng để trẻ chơi theo nhiều cách khác nhau và có nơi để trẻ lấy và cất thuận tiện. Tích lũy kiến thức về tự nhiên, xã hội, kỹ năng cần thiết và định hướng, đến các chủ đề, nội dung chơi hấp dẫn giúp đỡ trẻ khi cần thiết sẽ giúp trẻ chủ động, hứng thú, tích cực tham gia chơi và được thỏa mãn nhu cầu chơi.

Bước 5: Tiến hành các hoạt động chơi theo hướng trải nghiệm:

+ Hoạt động trải nghiệm thực tế của trẻ.

- Trẻ trao đổi về chủ đề, nội dung chơi: Giáo viên có thể nêu tên chủ đề trải nghiệm hoặc cho trẻ thảo luận đưa ra ý tưởng; trẻ trao đổi nội dung hoạt động dựa trên câu hỏi của giáo viên, lựa chọn công việc, phân công công việc cho các thành viên.

- Quá trình hoạt động của trẻ: Trẻ về các khu vực chơi để bắt đầu thực hiện các công việc của nhóm. Giáo viên quan sát, hướng dẫn, hỗ trợ kỹ năng mới, khuyến khích trẻ, tạo tình huống tương tác giữa các trẻ.

- Kết thúc hoạt động: Trẻ trưng bày sản phẩm, đánh giá hoạt động, sử dụng sản phẩm của mình vào các hoạt động khác nhau, dọn dẹp môi trường, vệ sinh cá nhân.

+ Chia sẻ kinh nghiệm

- Thời điểm chia sẻ kinh nghiệm: tiến hành ở bất kỳ thời điểm nào

- Trình tự các câu hỏi chính trong hoạt động chia sẻ kinh nghiệm là: Câu hỏi về cảm xúc của trẻ khi tham gia hoạt động; câu hỏi về các hoạt động trẻ đã tham gia; câu hỏi về các kỹ năng thực hiện một công việc nào đó của trẻ; câu hỏi về kết quả thực hiện công việc của trẻ; câu hỏi về nguyên nhân dẫn đến kết quả.

- Giáo viên khuyến khích trẻ tham gia chia sẻ kinh nghiệm và cùng chia sẻ với trẻ để tạo ra không khí vui vẻ, thoải mái khiến trẻ tự tin, mong muốn chia sẻ. Những trẻ chưa mạnh dạn, tự tin cần được quan tâm nhiều hơn, không thúc giục trẻ, cần chờ đợi đến khi trẻ sẵn sàng.

+ Trẻ rút ra kinh nghiệm cho bản thân:

- Những kiến thức, kỹ năng, cảm xúc trẻ được chia sẻ trong quá trình đàm thoại cần được hệ thống, khái quát cho gọn, rõ hơn, dễ ghi nhớ. Tùy vào khả năng nhận thức, tư duy của trẻ giáo viên giúp trẻ hệ thống các kinh nghiệm đã chia sẻ.

- Khi tổ chức chia sẻ kinh nghiệm, giáo viên đặt các câu hỏi để trẻ tự rút ra các kinh nghiệm thu được qua hoạt động chơi: Hãy nói về những điều con đã biết

thông qua hoạt động chơi. Trẻ tự do nói lên kinh nghiệm mà chúng biết được qua hoạt động. Giáo viên gợi ý những nội dung mà trẻ chưa đề cập đến để trẻ suy nghĩ và tự rút ra bài học kinh nghiệm cho bản thân. Giáo viên giúp trẻ hệ thống lại các kinh nghiệm trẻ vừa chia sẻ. Sử dụng tranh ảnh minh họa để gây hứng thú và khắc sâu kinh nghiệm cho trẻ.

+ Hướng dẫn trẻ vận dụng kinh nghiệm vào cuộc sống

- Khuyến khích trẻ tích cực đánh giá và tự đánh giá việc vận dụng kinh nghiệm của bạn, bản thân vào cuộc sống. Đặc biệt là vận dụng vào hoạt động chơi trong lớp, ngoài trời và trong sinh hoạt hằng ngày.

- Phối hợp với phụ huynh khuyến khích trẻ vận dụng kinh nghiệm trong sinh hoạt hằng ngày. Tổ chức hoạt động chơi theo hướng trải nghiệm là một trong những giải pháp đổi mới GDMN theo hướng tiếp cận phát triển năng lực trẻ em. Đây là cách thức phù hợp giúp trẻ mầm non được "học bằng chơi, chơi mà học", vận dụng tổng hợp kiến thức, kỹ năng đã có để giải quyết vấn đề có ý nghĩa trong cuộc sống của trẻ hôm nay và mai sau.

Ví dụ với các hoạt động trải nghiệm ngoài trời:

Tôi cho trẻ cùng nhau quan sát thời tiết để chọn không gian chơi phù hợp, tôi gợi ý rồi lấy ý kiến chung của đa số trẻ để chọn hoạt động có mục đích. Trời nắng đẹp tôi gợi ý cho trẻ nắng đẹp chắc hoa nở đẹp lắm, rau non và xanh lắm. Tôi chọn địa điểm chơi theo đa số trẻ. Chúng ta có thể chia sẻ thành 2 nhóm theo nhu cầu và sở thích. Cô là người quan sát giúp đỡ trẻ khi cần thiết. Trong khi trẻ trải nghiệm thực tế, tôi cho trẻ tự do quan sát, trò chuyện trao đổi cùng nhau (cùng ngửi hoa, sờ lá....) Tôi dùng lời động viên trẻ thể hiện thái độ với các con vật như cho cá ăn, trò chuyện với các con vật theo trí tưởng tượng. Với cây, cỏ, hoa, lá cần chăm sóc, tưới nước, bắt sâu....

Hình ảnh: Hoạt động tìm hiểu cây Hoa hồng

Hình ảnh: Hoạt động trải nghiệm chăm sóc cây

Hình ảnh: Hoạt động quan sát vườn rau Vietgap

Trong năm học 2022-2023 dưới sự chỉ đạo của Ban giám hiệu nhà trường, kết hợp với các bậc phụ huynh, trẻ lớp tôi còn được đi trải nghiệm thực tế tại trang trại Phù Đồng Green Park, Erahouse Farm qua đó trẻ hòa mình vào thiên nhiên với những trải nghiệm các trò chơi, hoạt động thú vị và bổ ích.

Hình ảnh: Trẻ tham quan trải nghiệm tại trang trại Phù Đồng Green Park và Erahouse Farm

3.3. Biện pháp 3: Tổ chức hoạt động học theo hướng trải nghiệm ngoài không gian lớp học.

Hoạt động học theo hướng trải nghiệm luôn tạo sự hứng thú mới mẻ đối với trẻ. Trẻ được bộc lộ hết khả năng sáng tạo, phát triển tư duy.

Cách làm cũ: Tổ chức các hoạt động học đa số chỉ xoay quanh trong môi trường lớp học với các nguyên vật liệu sẵn có, áp đặt lên trẻ, trẻ không được trải nghiệm. Các năm trước trẻ không được trải nghiệm nhiều, tổ chức các hoạt động chưa linh hoạt, sáng tạo còn hạn chế.

Cách làm mới: Để tổ chức hoạt động học theo hướng trải nghiệm phù hợp với trẻ mầm non cần trải qua 5 hoạt động và 4 bước như sau:

Bước 1: Lựa chọn chủ đề

Dựa vào đặc điểm các giờ học ở trường, giáo viên lựa chọn chủ đề trải nghiệm phù hợp có liên quan đến các hiện tượng, sự kiện tự nhiên, xã hội, con người...phù hợp với đặc điểm của hoạt động học, gần gũi với thực tiễn và chúng ta nên ưu tiên các chủ đề có liên quan đến các sự kiện xã hội diễn ra vào thời điểm cụ thể ở địa phương.

Ví dụ: Trong hoạt động khám phá môi trường xung quanh, giáo viên có thể lựa chọn các chủ đề trải nghiệm liên quan đến: nhu cầu của động vật, thực vật, quá trình phát triển và cách chăm sóc, bảo vệ động, thực vật; hoạt động bảo vệ môi trường (rừng, nước), các hoạt động trong gia đình, nhà trường, làng xóm, lễ hội ở trường hay ở địa phương, giao thông...

Bước 2. Xác định mục tiêu:

Học qua trải nghiệm giúp trẻ lĩnh hội kiến thức, kỹ năng và hình thành thái độ đối với sự vật, hiện tượng và mọi người xung quanh. Vì vậy, khi tổ chức hoạt động học theo hướng trải nghiệm giáo viên cần làm rõ các mục tiêu cụ thể liên quan đến: Hiểu biết của trẻ về đối tượng trải nghiệm, khả năng thực hiện hoạt động của trẻ và cảm xúc, tình cảm của trẻ được hình thành sau khi tham gia hoạt động học theo hướng trải nghiệm đó.

Bước 3. Nội dung hoạt động:

Dựa trên quá trình nhận thức của trẻ, hoạt động học thường được cấu trúc thành ba phần: Phần mở đầu, trọng tâm và kết thúc. Với phần mở đầu, giáo viên cần gây được hứng thú và định hướng cho trẻ vào chủ đề của hoạt động học. Với phần trọng tâm, tùy vào đặc trưng của mỗi giờ học, giáo viên triển khai các nội dung chính của hoạt động học cho phù hợp. Ví dụ: Hoạt động khám phá môi trường xung quanh thường bao gồm các hoạt động chính như: Hoạt động bổ sung kiến thức cho trẻ (Trẻ được quan sát, tương tác với các đối tượng; khám phá đặc điểm, tính chất, các mối quan hệ diễn ra trong đối tượng, giữa đối tượng với con

người và môi trường xung quanh. Sau đó, trẻ chia sẻ cảm xúc, suy nghĩ và đúc kết kinh nghiệm đã được trải nghiệm); hoạt động củng cố kiến thức (trẻ vận dụng kiến thức vào các hoạt động khác trong cuộc sống); hoạt động mở rộng kiến thức (trẻ được khuyến khích sử dụng các kinh nghiệm vào hoạt động và sinh hoạt hằng ngày trong các thời điểm khác nhau). Phần kết thúc giúp trẻ giải tỏa căng thẳng về tâm lý qua hoạt động chơi, vận động nhẹ nhàng.

Bước 4. Chuẩn bị điều kiện cho hoạt động học:

Tùy chủ đề, nội dung, địa điểm tổ chức hoạt động học, cần chuẩn bị các điều kiện thích hợp. Bố trí hợp lý, đảm bảo thuận lợi cho trẻ di chuyển, tương tác. Cần có khu vực cho trẻ hoạt động chung, hoạt động riêng theo nhóm hoặc cá nhân và giáo viên dễ dàng bao quát. Đồ dùng, đồ chơi, vật liệu đảm bảo đủ, phù hợp với lứa tuổi; trang phục gọn gàng, phù hợp với hoạt động; đồ dùng, dụng cụ dùng để ghi lại hình ảnh hoạt động của trẻ như loa, micro, trống, xác xô, máy ảnh, máy quay.... Tích lũy kiến thức, chuẩn bị tâm lý cho trẻ: Trẻ tham gia chuẩn bị môi trường theo khả năng của mình là cách tốt nhất để trẻ có tâm lý tích cực, tạo tâm thế chờ đợi được tham gia hoạt động trải nghiệm cũng như quan tâm đến mọi thứ xung quanh có liên quan đến vấn đề trải nghiệm của trẻ.

Bước 5. Tiến hành hoạt động học:

- Hoạt động trải nghiệm thực tế của trẻ:

Giáo viên giới thiệu chủ đề: Tùy thuộc vào lứa tuổi của trẻ, giáo viên lựa chọn cách thức giới thiệu sao cho kích thích trẻ tích cực tư duy để cố gắng lý giải hiện tượng thực tế. Chúng ta có thể nêu một vấn đề xảy ra trong cuộc sống hoặc hỏi trẻ về các trải nghiệm trước đó của trẻ có liên quan đến chủ đề. Hoặc giáo viên tạo ra tình huống như câu hỏi, phim ngắn, câu chuyện ngắn.... để gây hứng thú và định hướng đến chủ đề.

Giáo viên giao nhiệm vụ cho trẻ hoặc nhóm trẻ tự xác định nhiệm vụ, giáo viên chỉ quan sát và hỗ trợ trẻ khi cần thiết. Trẻ trao đổi, phân công công việc, lựa chọn đồ dùng, dụng cụ phù hợp và thực hiện các hoạt động trải nghiệm.

Kết thúc hoạt động, giáo viên hướng dẫn trẻ thu dọn dụng cụ, tài liệu, đồ dùng, đồ chơi, nơi hoạt động cho sạch sẽ.

- Trẻ chia sẻ kinh nghiệm:

Nội dung: Hướng đến các kinh nghiệm liên quan đến hoạt động trải nghiệm mà trẻ mới trải qua. Giáo viên đàm thoại với trẻ về những cảm xúc hay ấn tượng của trẻ về đối tượng, mối quan hệ giữa trẻ với nhau trong quá trình trải nghiệm, kỹ năng hoạt động, giao tiếp mà trẻ được tham gia.

Giáo viên có thể đặt câu hỏi theo trình tự: Câu hỏi về chủ đề, câu hỏi về các hoạt động trẻ đã tham gia, câu hỏi về cảm xúc, suy nghĩ, kỹ năng, thái độ có được

qua trải nghiệm và câu hỏi hướng đến việc xác định nguyên nhân dẫn đến kết quả hoạt động. Đặc biệt giáo viên cần lưu ý tạo cơ hội cho mọi trẻ được chia sẻ cảm xúc, suy nghĩ của mình về điều mà trẻ thích nhất, có ấn tượng nhất.

Chia sẻ tư liệu giáo viên thu thập được trong quá trình trẻ tham gia hoạt động trải nghiệm (ảnh, video) tạo thêm cảm xúc, khắc sâu trí nhớ và làm đậm thêm kí ức tốt đẹp của trẻ.

- Trẻ rút ra kinh nghiệm cho bản thân.

Đàm thoại giúp trẻ rút ra kinh nghiệm qua trải nghiệm là cách thức khái quát hóa hệ thống lại các kinh nghiệm trẻ đã chia sẻ ở bước 2.

Trình tự đàm thoại: Giáo viên hỏi trẻ: Con đã học được điều gì qua hoạt động này? Hãy nói về những điều con biết qua hoạt động này? Trẻ tự nói lên kinh nghiệm của bản thân qua hoạt động vừa tham gia, chia sẻ với các bạn. Giáo viên gợi ý những nội dung trẻ chưa đề cập đến để trẻ suy nghĩ rút ra bài học kinh nghiệm cho bản thân. Giáo viên giúp trẻ hệ thống lại các kinh nghiệm trẻ vừa chia sẻ. Giáo viên có thể sử dụng tranh ảnh, video hay sản phẩm trẻ làm ra để minh họa nhằm gây hứng thú và khắc sâu kinh nghiệm cho trẻ. Giáo viên định hướng giúp trẻ vận dụng kinh nghiệm vào hoạt động thực hành.

- Trẻ vận dụng kinh nghiệm vào cuộc sống.

Giáo viên tổ chức các hoạt động giúp trẻ khắc sâu kinh nghiệm thông qua trò chơi, các hoạt động âm nhạc, tạo hình, kịch, lắp ghép, ghép tranh, lô tô, nôi tranh... Giáo viên có thể sáng tạo ra các trò chơi cho phù hợp khuyến khích trẻ tích cực vận dụng kiến thức vào tình huống mới trong cuộc sống hàng ngày. Việc tổ chức hoạt động học theo hướng trải nghiệm được tiến hành theo bốn bước của quy trình trải nghiệm. Hoạt động học thường diễn ra trong thời gian ngắn nên có thể tiến hành các bước liên tục, nối tiếp nhau và việc thực hành vận dụng kinh nghiệm vào các hoạt động và sinh hoạt hằng ngày không có giới hạn về thời gian. Với những ưu thế của mình, học qua trải nghiệm giúp tính tích cực của trẻ được phát huy ở các khâu của quá trình giáo dục, kinh nghiệm của trẻ được tích lũy, kiểm chứng, điều chỉnh và phản hồi thông qua hoạt động. Đây có thể nói là cách thức phù hợp giúp trẻ mầm non "học bằng chơi, chơi mà học" hiệu quả nhất, cần được áp dụng triệt để trong quá trình giáo dục trẻ ở trường mầm non.

Ví dụ: Hoạt động tạo hình với đề tài: Sáng tạo tranh với cành lá cây khô. Thay vì tôi tổ chức hoạt động trong lớp với những nguyên vật liệu chuẩn bị sẵn cho trẻ. Tôi cho trẻ được trải nghiệm tự tay nhặt lá khô, cành cây khô trong vườn trường và dùng chính những cành, lá khô mình nhặt được để tạo thành bức tranh. Qua đó trẻ được trải nghiệm, thỏa sức phát huy sáng tạo tư duy của bản thân. Trẻ rất hứng thú tham gia vào hoạt động.

Hình ảnh: Hoạt động tạo hình “Sáng tạo tranh với cành, lá khô”.

Ví dụ: Hoạt động hình Làm chong chóng.

Với thời tiết thuận lợi, có gió mát tôi thay đổi môi trường tổ chức hoạt động, không tổ chức ở trong lớp mà cho các con làm chong chóng ngoài sân cỏ rồi tận dụng gió trời thử nghiệm chong chóng quay. Trẻ rất hứng thú tham gia hoạt động.

Hình ảnh: Hoạt động tạo hình “Làm chong chóng”

Ví dụ: Hoạt động tạo hình làm bè nổi.

Với các nguyên vật liệu đơn giản như vỏ hộp sữa, que đũa, ống hút, miếng xốp.... dưới sự hướng dẫn của cô trẻ lớp tôi đã làm được những chiếc bè đơn giản nhưng cũng rất sáng tạo. Tôi đã tổ chức hoạt động ngoài khu trải nghiệm để sau khi các con hoàn thành tác phẩm của mình có thể thử nghiệm thả bè nổi dưới nước. Qua đó trẻ được trải nghiệm thực tế tích lũy kinh nghiệm, phát huy sáng tạo tư duy cho bản thân.

Hình ảnh: Hoạt động tạo hình “Làm bẻ nôi”

Hiệu quả đạt được: Trẻ học bằng điều thu hút tâm trí trẻ để bạn có thể phát hiện tốt hơn năng khiếu đặc biệt của trẻ qua từng môn học. Chúng ta nên tích hợp nhiều bộ môn trong bài dạy, cũng nên đổi nhiều hình thức tổ chức tránh ngồi một chỗ lâu gây sự nhàm chán của trẻ.

3.4 Biện pháp 4: Tổ chức các hoạt động lễ hội theo hướng trải nghiệm.

Ngoài thời gian học tập, vui chơi trẻ còn rất nhiều thời gian dành cho các ngày lễ hội.... việc tổ chức các hoạt động lễ hội có ý nghĩa hết sức quan trọng.

Cách làm cũ: Trẻ không được trải nghiệm thực tế các hoạt động lễ hội.

Cách làm mới: Trong các hoạt động lễ hội, bên cạnh phần lễ diễn ra phải có những trò chơi, những trải nghiệm thực tế thì mọi người mới hòa nhập và gần gũi nhau hơn, các hình thức trải nghiệm trong các lễ hội văn hóa có tác dụng bảo tồn truyền thống, giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, thu hút đông đảo mọi người đủ các lứa tuổi, phụ huynh tham gia. Đối tượng của chúng ta là trẻ mầm non, để trẻ mẫu giáo có được trải nghiệm thực thì con trẻ mới vui vẻ.

Vì vậy chúng ta nên phối hợp nhịp nhàng với bố, mẹ trẻ, với các tổ chức xã hội khác như đoàn thanh niên, các anh chị cấp tiểu học nơi trẻ sinh sống tổ chức tốt các hoạt động trải nghiệm trong các lễ hội ở trường để phát huy hết tính tích cực hiệu quả của giáo dục lấy trẻ làm trung tâm. Bao gồm hiệu quả trong và hiệu quả ngoài. Vậy tổ chức trải nghiệm như thế nào để đạt hiệu quả trên trẻ cao nhất.

Ngay từ đầu năm học tôi đã bám sát kế hoạch của nhà trường, dưới sự chỉ đạo của nhà trường, kết hợp với ban phụ huynh tổ chức trải nghiệm trong một số ngày hội như; Ngày hội đến trường, ngày 20/11, ngày lễ lớn 2/9, đặc biệt là “Ngày hội bánh chưng xanh” được tổ chức để ôn lại truyền thống tết Nguyên Đán, đây là một nét đẹp văn hóa của người dân Việt Nam.

Ví dụ: Tổ chức trải nghiệm trong lễ hội “ Bánh chưng xanh”.

Chuẩn bị: Cô cho trẻ chuẩn bị cùng cô các nguyên vật liệu.

Tiến hành: Trẻ chia thành 2 nhóm, mỗi nhóm có 2 người lớn (Cô giáo và phụ huynh) theo dõi hướng dẫn trẻ trải nghiệm gói bánh. Trẻ được trải nghiệm các bước gói bánh như xếp lá, xúc gạo, đậu, xếp thịt và gói bánh, buộc lạt, xếp bánh. Khi về lớp tôi đặt câu hỏi để trẻ chia sẻ kinh nghiệm và cho trẻ rút ra kinh nghiệm của bản thân.

Trải nghiệm các hoạt động lễ hội mang đến cho trẻ nhiều cảm xúc, tình cảm, qua trải nghiệm trẻ được dựng lại một bức tranh thu nhỏ của cảnh tết trên quê hương Việt Nam. Trẻ được chơi hết mình ở “ Lễ hội bánh chưng xanh” chúng tôi đạt mục tiêu giáo dục lấy trẻ làm trung tâm của nhiệm vụ năm học 2022 -2023.

Với tất cả sự cố gắng của bản thân và đồng nghiệp trong trường. Chúng tôi tổ chức rất thành công hoạt động trải nghiệm cho trẻ trong lễ hội. Bên cạnh việc khuyến khích sự phát triển cá nhân, thể hiện kỹ năng khéo léo khi áp dụng vào thực tiễn trong cuộc sống trẻ mà còn góp phần nâng cao tinh thần cộng đồng, gắn kết mối quan hệ giữa nhà trường và phụ huynh. Trí tưởng tượng của trẻ sẽ bay cao, bay xa. Nhận thức cũng ngày được nâng lên, các con sẽ phát triển một cách tốt nhất.

Ảnh: Hoạt động trải nghiệm “ Lễ hội bánh chưng xanh”

3.5 Biện pháp 5: Tăng cường công tác tuyên truyền, phối kết hợp với các bậc phụ huynh trong công tác giáo dục trẻ theo hướng trải nghiệm.

Việc tuyên truyền phối hợp với các bậc phụ huynh thì hầu như giáo viên nào cũng thực hiện, nhưng tuyên truyền như thế nào để đạt hiệu quả mới là điều quan trọng. Do vậy việc phối kết hợp với các bậc phụ huynh là một nhiệm vụ vô cùng cần thiết và quan trọng để đạt được mục tiêu đề ra. Để thực hiện tốt chuyên đề: “Giáo dục trẻ theo hướng trải nghiệm”.

Cách làm cũ: Phối kết hợp với phụ huynh chưa được sâu sắc, không có kế hoạch cụ thể và còn mang tính hình thức nên hiệu quả chưa cao.

Cách làm mới:

Ngay từ buổi họp phụ huynh đầu năm tôi đã trao đổi hoạt động chăm sóc giáo dục trẻ một cách toàn diện về đức- trí- thể - mỹ, triển khai về một số hoạt động giúp cho trẻ nhận thức khám phá về thế giới xung quanh. Lập kế hoạch phối kết hợp với phụ huynh phù hợp với điều kiện của trường, lớp theo đúng với chủ đề, cụ thể

Tôi đã phát cho mỗi phụ huynh một phiếu nhằm điều tra các thông tin sau:

Anh (chị) mong muốn điều gì khi cho con tham gia hoạt động trải nghiệm ngoài không gian sáng tạo tại trường mầm non? Với câu hỏi như vậy thì đa số phụ huynh đều bày tỏ mong muốn:

- Muốn trường, lớp học của trẻ tổ chức nhiều hoạt động bổ ích, phù hợp lứa tuổi.
- Tổ chức nhiều buổi giao lưu có sự tham gia của các bậc phụ huynh hơn.
- Muốn các hoạt động trải nghiệm ngoài không gian lớp học của trẻ có nhiều trò chơi, hoạt động phong phú.
- Muốn trẻ hòa đồng với các bạn khi chơi tập thể.
- Muốn trẻ tự tin, mạnh dạn, sáng tạo và chủ động tham gia chơi.
- Muốn trẻ trải nghiệm nhiều điều bổ ích khi tham gia hoạt động trải nghiệm sáng tạo ngoài không gian lớp học.

Qua những ý kiến chia sẻ trên, các bậc phụ huynh luôn mong muốn con em mình mạnh dạn, chủ động, tích cực và sáng tạo khi tham gia các hoạt động để từ đó biết chia sẻ, học hỏi được nhiều hơn khi tham gia hoạt động trải nghiệm, sáng tạo ngoài không gian lớp học.

Nhưng trên thực tế kinh phí tổ chức hoạt động không gian sáng tạo ngoài trời cũng là một yếu tố nan giải. Làm thế nào để có phong phú học liệu, sử dụng thường xuyên,...?

Để có môi trường hoạt động không gian sáng tạo ngoài trời phong phú phát huy tính tích cực của trẻ rất cần thiết có nhiều đồ dùng, đồ chơi, học liệu phong

phú, môi trường thu hút nên tôi đã phối kết hợp cùng phụ huynh ủng hộ, trang bị thêm một số đồ dùng, dụng cụ để trẻ hoạt động sáng tạo tại không gian sáng tạo ngoài trời.

Tuyên truyền các bậc phụ huynh về lợi ích và hiệu quả của việc cho trẻ vui chơi tại không gian sáng tạo ngoài lớp học:

Công tác tuyên truyền đến phụ huynh cũng vô cùng quan trọng. Tổ chức hướng dẫn nội dung đến toàn thể cán bộ, giáo viên, nhân viên nhà trường trong các cuộc họp hội đồng, sinh hoạt chuyên môn và gửi tài liệu qua email, zalo, facebook của lớp, trang web nhà trường. Triển khai nội dung hoạt động của trẻ tại lớp tới các bậc phụ huynh trường thông qua trao đổi hàng ngày, qua các góc tuyên truyền.

Ngoài ra tôi cũng thường xuyên phối hợp với các bậc phụ huynh để động viên, khuyến khích con tích cực, chủ động khi tham gia các hoạt động không gian sáng tạo ngoài trời. Mỗi ngày tôi cũng chú trọng trao đổi với phụ huynh về việc con có tích cực tham gia các hoạt động trải nghiệm không gian sáng tạo ngoài lớp học hay không, với mỗi tiến bộ của con cô cùng với gai đình tuyên dương, khuyến khích động viên con. Với những trẻ nhút nhát, chưa tích cực, chủ động tham gia các hoạt động trải nghiệm không gian sáng tạo ngoài lớp học tôi cùng với bố mẹ động viên khuyến khích tìm ra nguyên nhân tại sao trẻ không thích? Trẻ thích gì khi ra hoạt động trải nghiệm ngoài lớp học? Khuyến bố mẹ thường xuyên tạo cơ hội cho trẻ được ra hoạt động trải nghiệm vào những ngày nghỉ cùng gia đình.

Bên cạnh đó, tôi dán ở góc tuyên truyền là nơi quảng bá các hình ảnh lấy trẻ làm trung tâm. Phụ huynh nhìn vào đó sẽ biết được con họ được thực hành trải nghiệm như thế nào? Chẳng hạn như các hình ảnh: Trẻ đang chăm sóc vườn rau, đang chơi với sỏi, cát, trẻ làm bánh, trẻ múa hát....

Tôi tuyên truyền cho phụ huynh hiểu hơn về giáo dục lấy trẻ làm trung tâm là nên dạy trẻ những điều trẻ muốn biết, trẻ chưa biết chứ không nên áp đặt trẻ cho trẻ làm những điều trẻ thích và phù hợp với nhận thức, khả năng của trẻ. Từ đó động viên phụ huynh ủng hộ đóng góp đồ dùng cho trẻ đầy đủ, sưu tầm các loại sách truyện phù hợp với độ tuổi, các loại cây cảnh, cây hoa đủ màu sắc để trồng làm cho môi trường thêm phong phú.

Hiệu quả đạt được: Phụ huynh nhận thức rõ được tầm quan trọng của việc giáo dục trẻ theo hướng trải nghiệm, luôn ủng hộ, chia sẻ, hợp tác với giáo viên trong quá trình chăm sóc giáo dục trẻ. Với sự phối hợp thường xuyên và chặt chẽ trẻ 3-4 tuổi tại lớp tôi đã có nhiều tiến khi tham gia hoạt động trải nghiệm ngoài không gian lớp học: trẻ tích cực, chủ động hơn, thích tham gia hơn các hoạt động

tập thể, tự tin hơn, tích cực chia sẻ hơn, yêu trường lớp hơn, có nhiều kỹ năng tốt hơn... Đây chính điều quan trọng giúp trẻ phát triển trí tuệ, nhân cách một cách toàn diện. Và thời điểm đặt nền móng cho sức khỏe lâu dài sau này của con người chính là trẻ có thời gian chơi có thời gian cho sức khỏe. Từ đó đạt hiệu quả cao nhất của việc phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo khi tổ chức hoạt động trải nghiệm, sáng tạo ngoài không gian lớp học cho trẻ.

*Ảnh: Trao đổi với phụ huynh qua buổi họp phụ huynh đầu năm học
Và qua giờ đón, trả trẻ.*

4. Hiệu quả sáng kiến kinh nghiệm:

Qua việc áp dụng một số kinh nghiệm của bản thân vào việc tổ chức cho trẻ trải nghiệm, tôi đã thu được nhiều kết quả khảo nghiệm có giá trị khoa học trong phạm vi trường mẫu giáo. Tôi nhận thấy các cháu lớp tôi đã tiến bộ nhanh về mọi mặt. Cụ thể:

*** Đối với trẻ:**

Trẻ có những tiến bộ rõ nét về mọi mặt. Trẻ được tự mình trải nghiệm, tìm tòi khám phá thiên nhiên, thế giới xung quanh trẻ.

Qua các hoạt động trải nghiệm trẻ tự khẳng định mình, tự tin, mạnh dạn và chủ động trong thực hiện các hoạt động khác nhau.

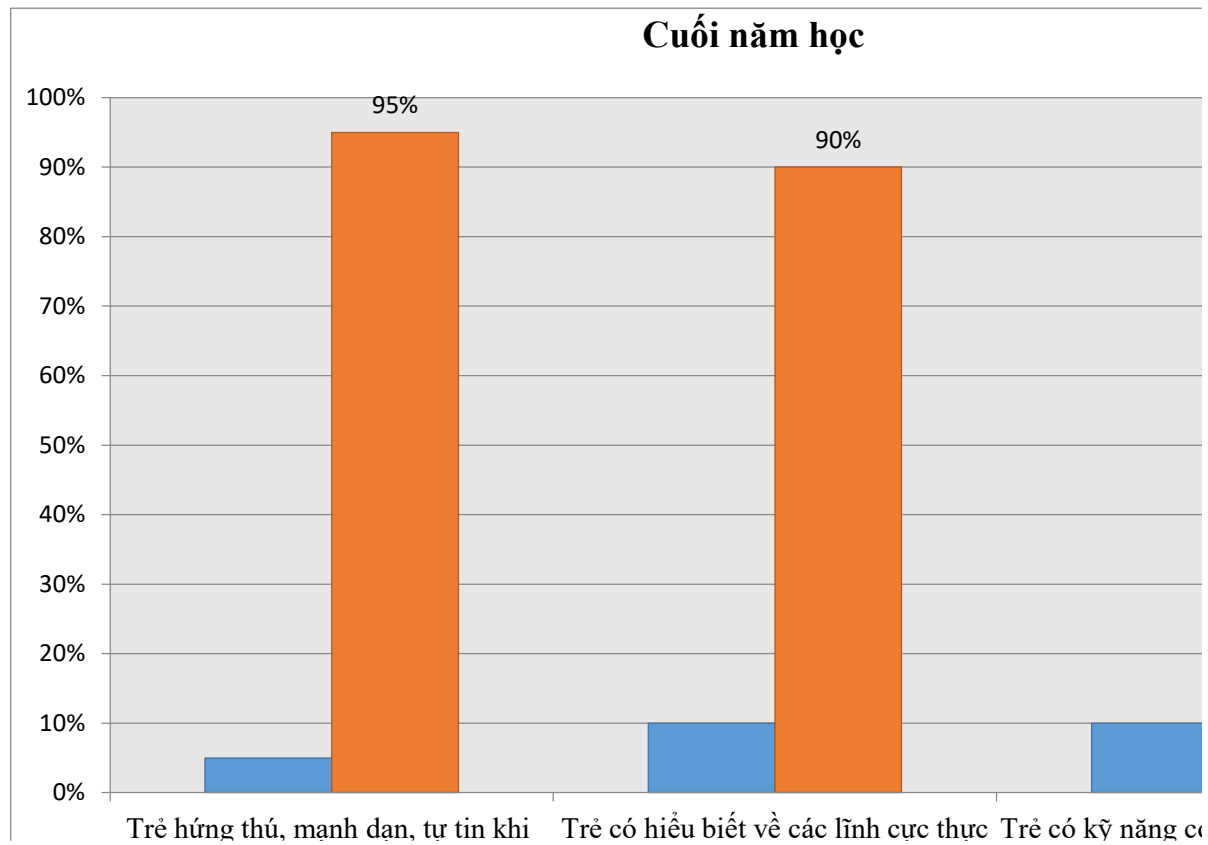
Trẻ khỏe mạnh, nhanh nhẹn, chủ động, hứng thú tích cực tham gia các hoạt động giáo dục, sẵn sàng chia sẻ, hợp tác với bạn bè. Trẻ nhận thức được hành vi tốt – xấu, đúng - sai trong cuộc sống. Trẻ trở nên có ý thức hơn trong việc giữ vệ sinh chung, biết chăm sóc bảo vệ cây xanh, bảo vệ môi trường....

Trẻ mạnh dạn, tự tin khi đặt ra các câu hỏi để thỏa mãn nhu cầu hiểu biết và thắc mắc của mình. Kỹ năng sống, kỹ năng tự phục vụ của trẻ ngày càng được tốt hơn.

Hoạt động trải nghiệm còn giúp trẻ năng động, tự tin tham gia vào các hoạt động tập thể, hồn nhiên trong giao tiếp với mọi người xung quanh.

Hiệu quả ứng dụng trong các biện pháp giúp tổ chức tốt các hoạt động trải nghiệm cho trẻ mẫu giáo 3 - 4 tuổi. Chất lượng được so sánh đánh giá cụ thể ở bảng sau.

Bảng khảo sát kết quả trên trẻ cuối năm học

*** Đối với giáo viên:**

Sau khi áp dụng các biện pháp bản thân tôi đã xây dựng được kế hoạch tổ chức hoạt động giáo dục theo hướng trải nghiệm cho trẻ đặc biệt là hoạt động trải nghiệm ngoài không gian lớp học một cách phù hợp và cụ thể. Nội dung, phương tiện dạy học phù hợp với khả năng, nhu cầu và hứng thú của trẻ và phù hợp điều kiện thực tế của nhà trường, lớp và với độ tuổi của trẻ.

Bản thân luôn đổi mới và vận dụng các hình thức, phương pháp vào hoạt động trải nghiệm một cách linh hoạt, sáng tạo nhằm tạo sự hứng thú và tăng sự tích cực hoạt động của trẻ. Và tích lũy được nhiều kinh nghiệm trong công tác giảng dạy.

Giáo viên luôn yêu thương, tôn trọng, chăm sóc trẻ nhiệt tình chu đáo trong mọi hoạt động để tạo cho trẻ cảm giác an toàn về thể chất tinh thần và hạnh phúc khi đến lớp mỗi ngày.

Bản thân làm tốt công tác tham mưu, tuyên truyền, thuyết phục, thu hút được sự quan tâm của các lực lượng xã hội khác nhau vào công tác chăm sóc giáo dục trẻ.

Đề tài này được tôi nghiên cứu và đã lan tỏa được ý tưởng cho đồng nghiệp trong nhà trường và đặc biệt là một giải pháp về chăm sóc giáo dục trẻ mà tôi đã

tham gia thuyết trình trong hội thi giáo viên dạy giỏi cấp huyện. ***Kết quả đạt giải nhì trong hội thi “Giáo viên giỏi cấp huyện năm học 2022-2023”***

*** Đối với phụ huynh:**

Phụ huynh cũng nhận thức được tầm quan trọng của việc cho con em mình hòa nhập, trải nghiệm thực tế nên rất hài lòng khi thấy sự phát triển của trẻ, hoàn toàn yên tâm tin tưởng khi thấy các con vui vẻ, hào hứng đến lớp.

Phụ huynh quan tâm hơn đến các hoạt động, phong trào ở lớp, luôn đồng hành, chia sẻ, ủng hộ các nguyên vật liệu và phối hợp cùng giáo viên trong việc chăm sóc giáo dục trẻ phát triển toàn diện.

PHẦN III. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận:

Sau hơn một năm tôi áp dụng hiệu quả một số Biện pháp tổ chức các hoạt động trải nghiệm sáng tạo ngoài không gian lớp học cụ thể như là tham mưu với Ban giám hiệu nhà trường tạo môi trường cho trẻ hoạt động trải nghiệm và tổ chức các hoạt động chơi, các hoạt động học, các sự kiện lễ hội theo hướng nghiệm đồng thời tăng cường công tác tuyên truyền phối kết hợp với các bậc phụ huynh trong công tác giáo dục trẻ theo hướng trải nghiệm cho trẻ trong trường mầm non nói chung và trẻ lớp tôi nói riêng đã đạt kết quả như sau.

(Phụ lục 1: Bảng so sánh kết quả khảo sát đầu năm và cuối năm học)

Giáo viên cần có trách nhiệm chăm sóc giáo dục học sinh với tấm lòng “*Cô giáo như mẹ hiền*” mong cho con ngày một tiến bộ thì bất cứ một cô giáo nào cũng không ngừng nghỉ, tìm tòi, sáng tạo ra nhiều cách thức để trẻ thỏa mãn nhu cầu của trẻ.

Hoạt động trải nghiệm thành công là một trong những yếu tố quan trọng cho trẻ phát triển. Hoạt động trải nghiệm không chỉ giúp hình thành kiến thức mới quan trọng hơn là tạo cho trẻ có niềm say mê tìm hiểu, thích khám phá và biết cách lĩnh hội hình thành kỹ năng mới. Ngoài ra, nó còn giúp trẻ thấu hiểu ý nghĩa của sự lao động, sáng tạo khi làm ra một sản phẩm nào đó.

Thông qua quá trình tương tác trải nghiệm này mà trở thành kinh nghiệm của bản thân, tìm ra một số kinh nghiệm trong việc tổ chức trải nghiệm trò chơi dân gian nhằm thỏa mãn nhu cầu “*Học mà chơi - Chơi mà học*” cho trẻ mẫu giáo ở trường mầm non.

2. Khuyến nghị, đề xuất:

*** Đối với phòng giáo dục:**

Tôi mong rằng Phòng GD&ĐT thường xuyên tổ chức các buổi chuyên đề, các lớp tập huấn về hoạt động trải nghiệm trong trường mầm non để bồi dưỡng về chuyên môn nghiệp vụ cho giáo viên.

Đề xuất các cấp lãnh đạo, UBND và các cấp lãnh đạo, các phòng ban tổ chức kế hoạch, Phòng Giáo dục và đào tạo luôn quan tâm, đầu tư tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học hiện đại cho nhà trường.

*** Đối với trường:**

Tạo điều kiện về kinh phí mua sắm thêm một số đồ dùng đồ chơi phục vụ cho hoạt động trải nghiệm. Tổ chức các chuyên đề, các tiết dạy mẫu về tổ chức hoạt động trải nghiệm để cho giáo viên học tập đúc rút kinh nghiệm.

Tổ chức nhiều hơn các hội thi để đưa nội dung trải nghiệm vào các dịp ngày lễ lớn như: 26/3, 20/11....

*** Đối với giáo viên:**

Giáo viên tiếp tục hỏi hỏi, rèn luyện nâng cao chuyên môn, nghiệp vụ để có nhiều biện pháp nhiều sáng tạo hơn nữa trong công tác giảng dạy.

Cuối cùng tôi xin cảm ơn BGH nhà trường và chị em đồng nghiệp trong trường đã tạo điều kiện và hỗ trợ tôi hoàn thành bản sáng kiến kinh nghiệm này. Trên đây là bản sáng kiến kinh nghiệm của tôi, rất mong các cấp lãnh đạo, hội đồng xét duyệt sáng kiến kinh nghiệm các cấp góp ý, bổ sung cho tôi để tôi có thêm nhiều sự đổi mới, sáng tạo trong việc thực hiện chuyên đề đạt kết quả cao hơn nữa.

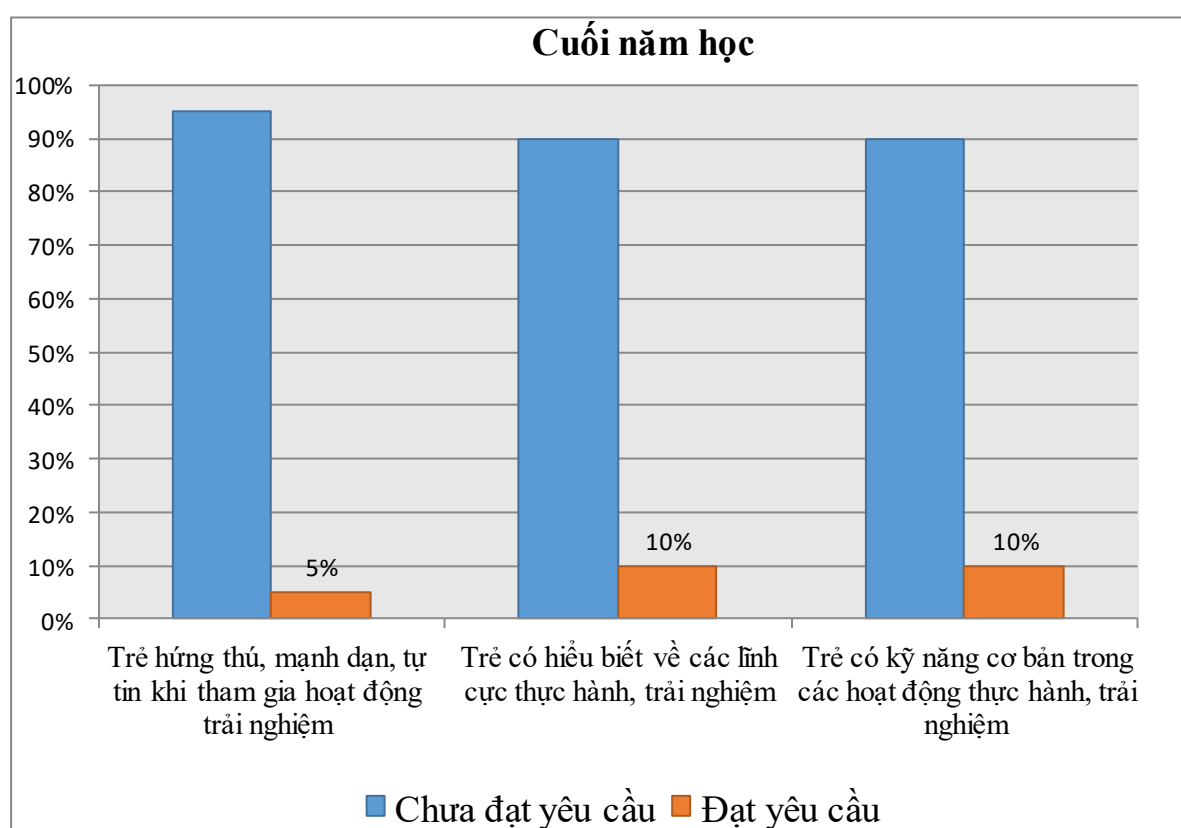
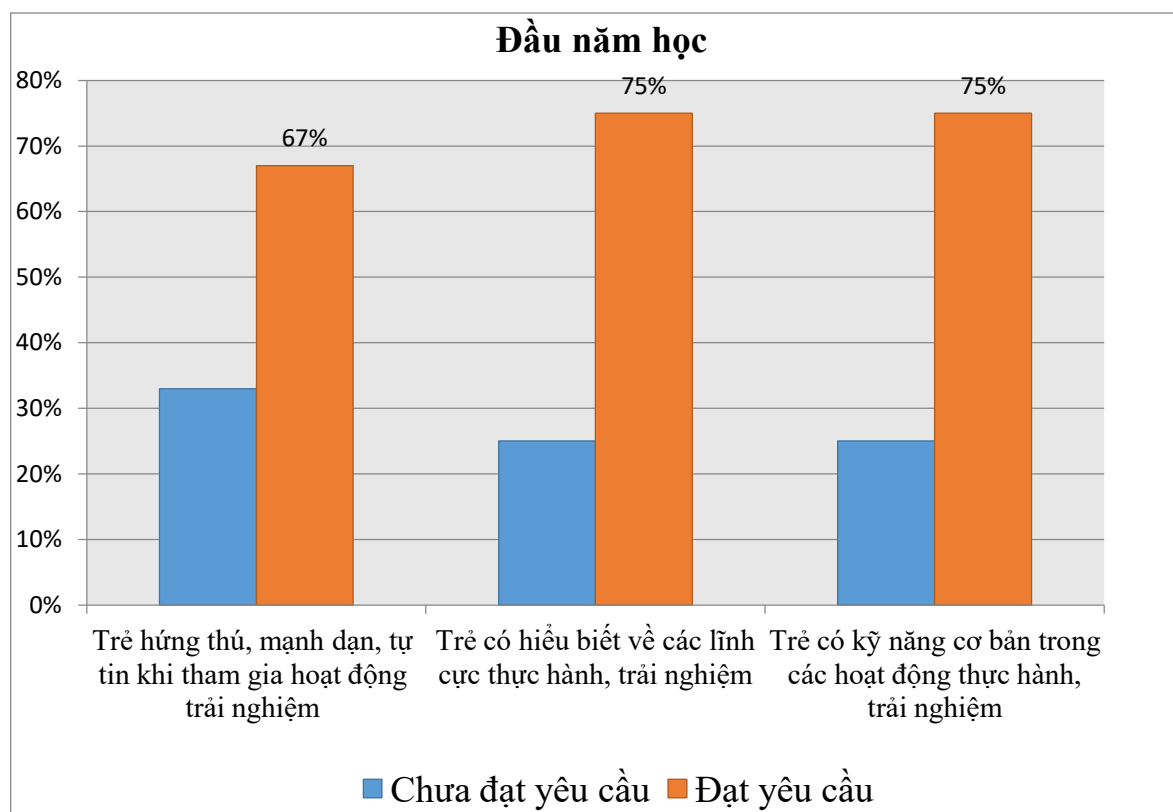
Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Hà Nội, ngày ... tháng ... năm 2023

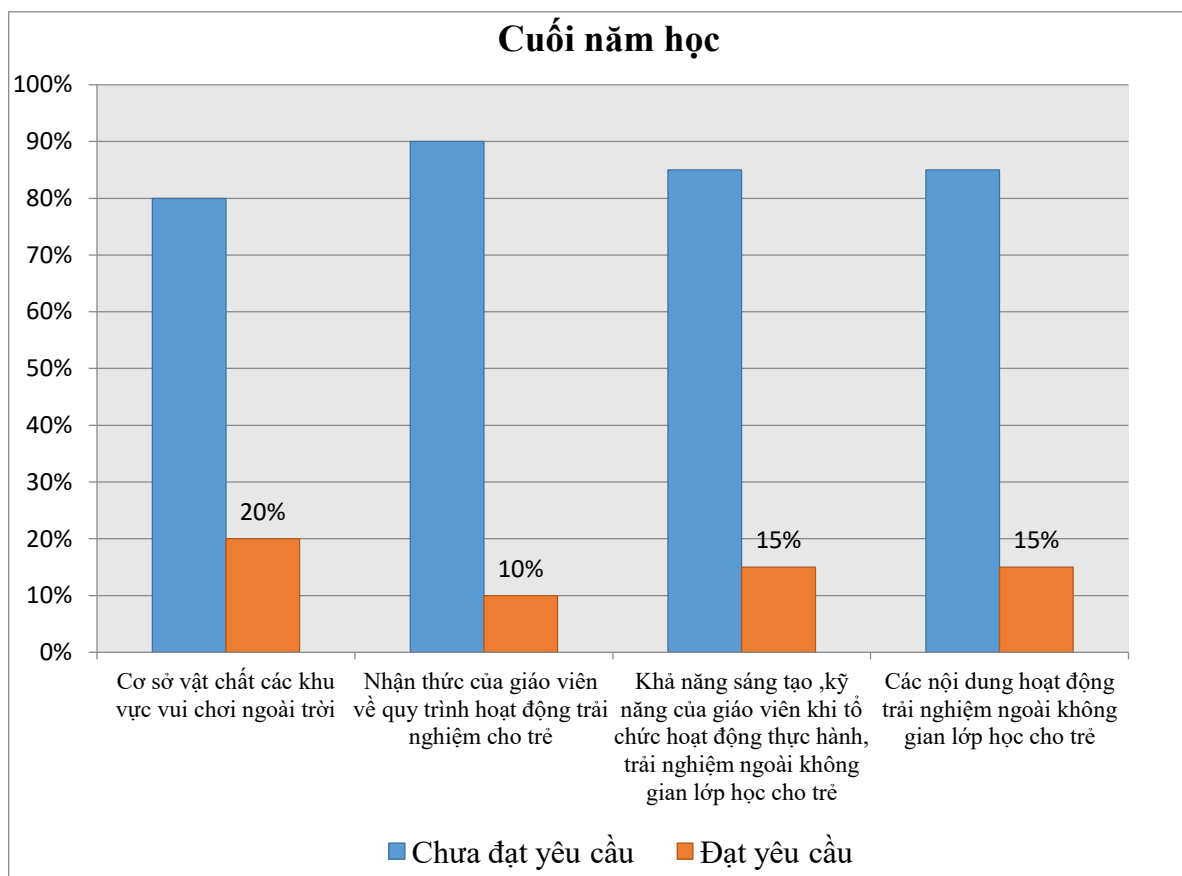
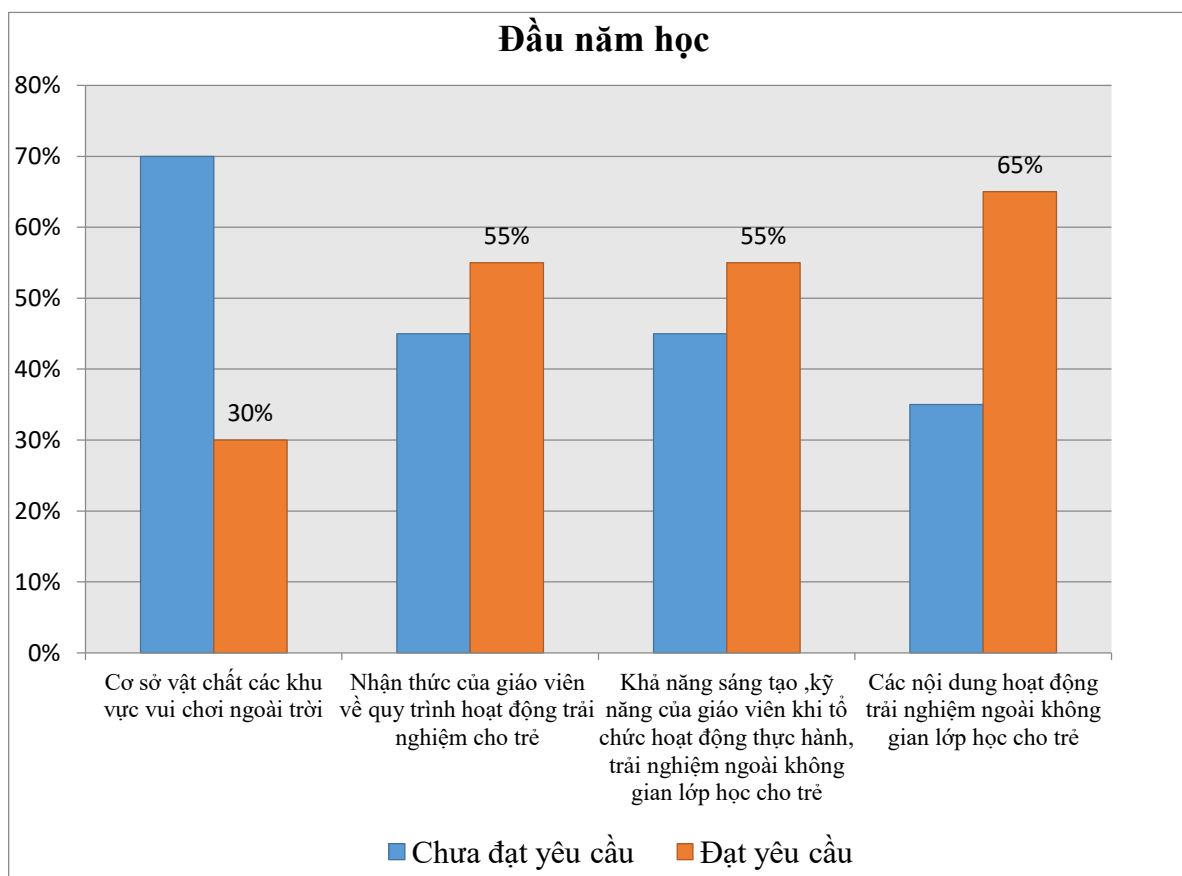
Người viết

Khúc Thị Thu Thủy

PHỤ LỤC 1:
BẢNG SO SÁNH KẾT QUẢ KHẢO SÁT ĐẦU VÀ CUỐI NĂM HỌC
Bảng so sánh kết quả của trẻ

Bảng so sánh kết quả của giáo viên và cơ sở vật chất

TÀI LIỆU THAM KHẢO

STT	Tên tài liệu tham khảo	Tác giả Nhà xuất bản
1	Số: 626/KH-BGDĐT Kế hoạch chuyên đề “Xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm” giai đoạn 2021-2025.	Bộ GDĐT Hà Nội
2	Số: 3676/BGDĐT-GDMN V/v Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2022-2023 đối với giáo dục mầm non.	Bộ GDĐT Hà Nội
3	Số 3058/SGDĐT-GDMN V/v hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ Giáo dục mầm non.	Sở GDĐT Hà Nội
4	Sách Tổ chức hoạt động giáo dục theo hướng trải nghiệm cho trẻ ở trường mầm non.	Nhà xuất bản Đại học Sư Phạm
5	Sách Lập kế hoạch và thiết kế các hoạt động giáo dục trong trường mầm non.	Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam
6	Sách Hướng dẫn tổ chức thực hiện chương trình giáo dục mầm non mẫu giáo nhỡ 3-4 tuổi.	Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam
7	Sách Hướng dẫn tổ chức hoạt động giáo dục trong cơ sở giáo dục mầm non.	Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam
8	Sách Hướng dẫn thực hành áp dụng quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm trong trường mầm non.	Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam
9	Các tài liệu khác trên Google.	